

EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT

RADA

V Štrasburgu 22. novembra 2023
(OR. en)

2021/0406 (COD)
LEX 2269

PE-CONS 34/1/23
REV 1

POLCOM 124
COMER 78
IA 151
CODEC 1136

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY O OCHRANE ÚNIE A JEJ
ČLENSKÝCH ŠTÁTOV PRED HOSPODÁRSKYM NÁTLAKOM TRETÍCH KRAJÍN**

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2023/...

z 22. novembra 2023

o ochrane Únie a jej členských štátov pred hospodárskym nátlakom tretích krajín

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom¹,

¹ Pozícia Európskeho parlamentu z 3. októbra 2023 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 23. októbra 2023.

keďže:

- (1) Podľa článku 3 ods. 5 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) má Únia vo svojich vzťahoch so zvyškom sveta potvrdzovať a podporovať svoje hodnoty a záujmy a prispievať k ochrane svojich občanov a okrem iného prispievať k solidarite a vzájomnému rešpektovaniu sa národov a prísnemu dodržiavaniu a rozvoju medzinárodného práva vrátane dodržiavania zásad Charty Organizácie Spojených národov (ďalej len „Charta OSN“).
- (2) Podľa článku 21 ods. 1 prvého pododseku Zmluvy o EÚ sa činnosť Únie na medzinárodnej scéne má spravovať zásadami, ako sú právny štát, rovnosť a solidarita a dodržiavanie zásad Charty OSN a medzinárodného práva. Podľa článku 21 ods. 1 druhého pododseku Zmluvy o EÚ má Únia presadzovať aj mnohostranné riešenia spoločných problémov.
- (3) Podľa článkov 1 a 2 Charty OSN je jedným z cieľov Organizácie Spojených národov rozvíjať medzi národmi priateľské vzťahy okrem iného v súlade so zásadou zvrchovanej rovnosti.
- (4) V článku 21 ods. 2 Zmluvy o EÚ sa od Únie vyžaduje, aby vymedzovala a uskutočňovala spoločné politiky a činnosti a pracovala na dosahovaní vysokého stupňa spolupráce vo všetkých oblastiach medzinárodných vzťahov, okrem iného s cieľom uchovávať svoje hodnoty, základné záujmy, nezávislosť a celistvosť, upevňovať a podporovať právny štát a zásady medzinárodného práva.

- (5) V Deklarácii zásad medzinárodného práva týkajúcich sa priateľských vzťahov a spolupráce medzi štátmi v súlade s Chartou Organizácie Spojených národov prijatej Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov 24. októbra 1970 sa uvádza, že medzinárodné vzťahy sa majú riadiť v súlade so zásadami zvrchovanej rovnosti a nezasahovania. V uvedenej deklarácii sa v súvislosti so zásadou povinnosti nezasahovať do vecí vo vnútroštátnej právomoci ktoréhokoľvek štátu tiež stanovuje, že žiadny štát nesmie používať ani podporovať používanie hospodárskych, politických alebo akýchkoľvek iných opatrení na donútenie iného štátu k tomu, aby sa mu podriadil pri výkone svojich zvrchovaných práv a aby od neho získal výhody akéhokoľvek druhu, čo odráža medzinárodné obyčajové právo, a preto je to záväzné vo vzťahoch medzi tretími krajinami na jednej strane a Úniou a jej členskými štátmi na strane druhej. Okrem toho sa pravidlá medzinárodného obyčajového práva týkajúce sa zodpovednosti štátu za medzinárodne protiprávne konanie sú zohľadnené v článkoch o zodpovednosti štátov za medzinárodne protiprávne konanie (ďalej len „ARSIWA“), ktoré prijala Komisia OSN pre medzinárodné právo v roku 2001 na svojom 53. zasadnutí a ktoré Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov vzalo na vedomie v rezolúcii 56/83, a sú záväzné vo vzťahoch medzi tretími krajinami na jednej strane a Úniou a jej členskými štátmi na strane druhej.
- (6) Moderné prepojené svetové hospodárstvo zvyšuje riziko hospodárskeho nátlaku, keďže poskytuje krajinám vylepšené prostriedky na takýto nátlak vrátane hybridných. Je žiaduce, aby Únia prispievala k vytváraniu, rozvoju a objasňovaniu medzinárodných rámcov na predchádzanie situáciám hospodárskeho nátlaku a ich odstraňovanie.

- (7) Hoci Únia vždy koná v rámci medzinárodného práva, je nevyhnutné, aby mala vhodný nástroj, ktorý jej umožní tretie krajiny odradiť od hospodárskeho nátlaku a zakročiť proti nemu s cieľom chrániť svoje práva a záujmy a práva a záujmy svojich členských štátov. Ide najmä o prípad, keď tretie krajiny zasahujú do legitímnych zvrchovaných rozhodnutí Únie alebo členského štátu tým, že uplatňujú alebo hrozia uplatňovaním opatrení ovplyvňujúcich obchod alebo investície s cieľom zabrániť tomu, aby Únia alebo členský štát zrušili, zmenili alebo prijali určitý akt, alebo sa snažia dosiahnuť, aby Únia alebo členský štát určitý akt zrušili, zmenili alebo prijali vrátane vyjadrenia pozície inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry Únie alebo členského štátu. Takéto opatrenia ovplyvňujúce obchod alebo investície môžu zahŕňať nielen kroky, ku ktorým sa pristúpilo na území dotknutej tretej krajiny s účinkami na jej území, ale aj kroky, ku ktorým pristúpila tretia krajina, a to aj prostredníctvom subjektov kontrolovaných alebo riadených treťou krajinou a nachádzajúcich sa v Únii, a ide o kroky, ktoré spôsobujú ujmu hospodárskym činnostiam v Únii. Pojem „tretia krajina“ by sa mal chápať tak, že zahŕňa nielen tretí štát, ale aj samostatné colné územie alebo iný subjekt medzinárodného práva, pretože takéto subjekty sú tiež schopné hospodárskeho nátlaku. Používanie tohto pojmu a uplatňovanie tohto nariadenia nemajú žiadny vplyv na suverenity. Okrem toho by sa toto nariadenie malo uplatňovať v súlade s pozíciou Únie vo vzťahu k dotknutej tretej krajine.

- (8) Cieľom tohto nariadenia je zabezpečiť účinnú, efektívnu a rýchlu reakciu Únie na hospodársky nátlak. Zameriava sa najmä na odrádzanie od hospodárskeho nátlaku na Úniu alebo členský štát a na umožnenie Únii bojovať proti hospodárskemu nátlaku v krajnom prípade prostredníctvom opatrení reakcie Únie. Týmto nariadením nie sú dotknuté existujúce nástroje Únie a medzinárodné dohody uzavreté Úniou, ani opatrenia prijaté na ich základe, ktoré sú v súlade s medzinárodným právom, v oblasti spoločnej obchodnej politiky a iných politík Únie.
- (9) Hospodársky nátlak tretích krajín sa môže zameriavať na cielené zahraničnopolitické opatrenia Únie alebo členského štátu a určenie existencie hospodárskeho nátlaku a reakcie naň môžu mať významný vplyv na vzťahy s tretími krajinami. Je potrebné zabezpečiť konzistentné reakcie v rôznych, ale súvisiacich oblastiach politiky. Týmto nariadením nie sú dotknuté možné opatrenia Únie podľa osobitných ustanovení hlavy V, kapitoly 2 Zmluvy o EÚ, ktorým by sa mala venovať náležitá pozornosť pri zvažovaní akejkoľvek reakcie na hospodársky nátlak tretej krajiny.

- (10) Hospodársky nátlak na členský štát treťou krajinou ovplyvňuje vnútorný trh Únie a Úniu ako celok. Členské štáty nemôžu samostatne zakročiť proti hospodárskemu nátlaku tretích krajín prostredníctvom opatrení patriacich do oblasti spoločnej obchodnej politiky. Vzhľadom na výlučnú právomoc prenesenú na Úniu článkom 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) len Únia je oprávnená konať. Okrem toho je možné, že členské štáty, vnímané podľa medzinárodného práva ako odlišné subjekty, nie sú oprávnené zakročiť proti hospodárskemu nátlaku na Úniu tretími krajinami. Je preto potrebné, aby sa prostriedky na účinné dosiahnutie týchto cieľov vytvorili na úrovni Únie. Týmto nariadením nie je dotknuté rozdelenie právomocí medzi Úniou a jej členskými štátmi.

- (11) V súlade so zásadou proporcionality je potrebné a vhodné vytvoriť účinný a komplexný rámec pre opatrenia Únie proti hospodárskemu nátlaku, stanoviť pravidlá na preskúmanie, určovanie a boj proti hospodárskemu nátlaku tretích krajín. Opatreniam reakcie Únie by malo predovšetkým predchádzať preskúmanie faktov, určenie existencie hospodárskeho nátlaku a vždy, keď je to možné, a pod podmienkou, že aj tretia krajina koná v dobrej viere, úsilie o nájdenie riešenia v spolupráci s dotknutou treťou krajinou. Akékoľvek opatrenia uložené Úniou by mali byť primerané a nemali by presiahnuť ujmu spôsobenú Úniou. Kritériá na výber a vymedzenie opatrení reakcie Únie by mali zohľadňovať najmä účinnosť opatrení reakcie Únie pri dosahovaní ukončenia hospodárskeho nátlaku a v požadovaných prípadoch nápravy ujmy spôsobenej Úniou a potrebu vyhnúť sa sprievodným účinkom, neprimeranej administratívnej zložitosti a záťaži a nákladom spôsobeným najmä hospodárskym subjektom Únie, ako aj záujmu Únie, alebo ich minimalizovať. V súlade s článkom 5 ods. 4 Zmluvy o EÚ preto toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (12) Všetky kroky, ku ktorým Únia pristúpi na základe tohto nariadenia, by mali byť v súlade s medzinárodným právom vrátane medzinárodného obyčajového práva. Spomedzi medzinárodných dohôd uzavretých Úniou a členskými štátmi je základným kameňom multilaterálneho obchodného systému založeného na pravidlách Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „WTO“). Preto je dôležité, aby Únia naďalej podporovala tento systém, ktorého jadrom je WTO, a aby v náležitých prípadoch využívala svoj systém urovnávania sporov.

- (13) Medzinárodné obyčajové právo, ako sa uvádza v článku 22 a článkoch 49 až 53 ARSIWA, umožňuje za určitých podmienok, ako je proporcionalita a predbežné oznámenie, uloženie protiopatrení, a to opatrení, ktoré by inak boli v rozpore s medzinárodnými záväzkami poškodenej strany, voči krajine, ktorá je zodpovedná za porušenie medzinárodného práva, a ktoré sú zamerané na dosiahnutie ukončenia porušovania alebo jeho nápravu. Preto by opatrenia reakcie Únie mohli podľa potreby pozostávať nielen z opatrení, ktoré sú v súlade s medzinárodnými záväzkami Únie, ale aj z neplnenia medzinárodných záväzkov voči dotknutej tretej krajine, pokiaľ hospodársky nátlak tretej krajiny predstavuje medzinárodne protiprávne konanie. Podľa medzinárodného práva, v súlade so zásadou proporcionality, majú byť protiopatrenia úmerné vzniknutej ujme a mali by zohľadňovať závažnosť medzinárodne protiprávneho konania a dotknuté práva. V tejto súvislosti sa ujma spôsobená Únii alebo členskému štátu podľa medzinárodného práva chápe tak, že zahŕňa aj ujmu spôsobenú hospodárskym subjektom Únie.

- (14) Ak hospodársky nátlak predstavuje medzinárodne protiprávne konanie, Únia by mala v náležitých prípadoch okrem ukončenia hospodárskeho nátlaku požiadať dotknutú tretiu krajinu, aby napravila akúkoľvek ujmu spôsobenú Únii v súlade s článkom 31 a článkami 34 až 39 ARSIWA. V prípade, že Únia získa náhradu za ujmu spôsobenú hospodárskym subjektom Únie, môže Únia, ak je to vhodné a v možnom rozsahu, zvážiť prevod tejto náhrady na hospodárske subjekty Únie, ktoré utrpeli straty v dôsledku hospodárskeho nátlaku.

- (15) Nátlak je zakázaný, a preto je podľa medzinárodného práva protiprávnym činom, keď krajina zavedie opatrenia, ako sú obmedzenia obchodu alebo investícií, aby v prípade inej krajiny dosiahla činnosť alebo nečinnosť, ktoré táto krajina nie je povinná vykonať podľa medzinárodného práva a ktorá patrí do jej zvrchovanosti, a keď nátlak dosiahne určitú kvalitatívnu alebo kvantitatívnu hranicu v závislosti od sledovaných cieľov, ako aj použitých prostriedkov. Komisia a Rada by mali zohľadniť kvalitatívne alebo kvantitatívne kritériá, ktoré pomôžu určiť, či tretia krajina zasahuje do legitímnych zvrchovaných rozhodnutí Únie alebo členského štátu a či jej konanie predstavuje hospodársky nátlak, ktorý si vyžaduje reakciu Únie. Medzi týmito kritériami by mali byť prvky, ktoré kvalitatívne aj kvantitatívne charakterizujú najmä formu, účinky a cieľ opatrení, ktoré tretia krajina zavádza. Uplatňovaním týchto kritérií by sa zabezpečilo, že toto nariadenie sa bude vzťahovať len na hospodársky nátlak s dostatočne závažným vplyvom, alebo ak hospodársky nátlak predstavuje hrozbu, len na hrozbu, ktorá je vierohodná. Okrem toho by Komisia a Rada mali dôkladne preskúmať, či tretia krajina sleduje legitímny dôvod, pretože jej cieľom je podporovať medzinárodne uznávaný záujem, ako je okrem iného zachovanie medzinárodného mieru a bezpečnosti, ochrana ľudských práv, ochrana životného prostredia alebo boj proti zmene klímy.

- (16) Akty tretích krajín sa podľa medzinárodného obyčajového práva chápu tak, že zahŕňajú všetky formy činnosti alebo opomenutia vrátane hrozieb, ktoré možno štátu pripísať podľa medzinárodného obyčajového práva. Článok 2 písm. a) a články 4 až 11 ARSIWA potvrdzujú, že podľa medzinárodného obyčajového práva sa za akt štátu považuje najmä: konanie akéhokoľvek štátneho orgánu, osoby alebo subjektu, ktoré nie sú orgánom štátu, ale ktoré sú podľa práva tohto štátu splnomocnené vykonávať prvky verejnej moci; konanie orgánu, ktorý štátu dáva k dispozícii iný štát; konanie osoby alebo skupiny osôb, ktoré konajú podľa pokynov alebo pod vedením alebo kontrolou tohto štátu pri konaní; konanie osoby alebo skupiny osôb, ktoré vykonávajú prvky verejnej moci v neprítomnosti alebo pri zlyhaní úradných orgánov a za okolností, ktoré si vyžadujú výkon týchto prvkov moci a konanie, ktoré štát uznáva a prijíma za svoje vlastné.
- (17) Komisia by mala preskúmať, či opatrenie tretej krajiny predstavuje hospodársky nátlak. Komisia by mala vykonať takéto preskúmanie na základe informácií získaných z akéhokoľvek spoľahlivého zdroja vrátane fyzických a právnických osôb, Európskeho parlamentu, členského štátu alebo odborových zväzov. S cieľom určiť, či tretia krajina uplatňuje opatrenia s vplyvom na obchod alebo investície, ktoré predstavujú hospodársky nátlak, alebo hrozí ich uplatnením, by posúdenie Komisie a Rady malo vychádzať z faktov.

- (18) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia a vzhľadom na jedinečnú povahu hospodárskeho nátlaku, ktorý ovplyvňuje obchod a investície, by sa mali na Radu preniesť vykonávacie právomoci na určenie hospodárskeho nátlaku a na to, či je vhodné požadovať nápravu ujmy spôsobenej Úniou. Prenesenie vykonávacích právomocí na Radu sa obmedzuje na okolnosti vyplývajúce z hospodárskeho nátlaku, ktoré rieši, a nemá sa považovať za precedens.

- (19) V nadväznosti na preskúmanie Komisie, ak Komisia dospeje k záveru, že opatrenie tretej krajiny predstavuje hospodársky nátlak, by Komisia mala predložiť Rade návrh vykonávacieho aktu, v ktorom sa určí, že opatrenie tretej krajiny spĺňa podmienky pre existenciu hospodárskeho nátlaku. Komisia by mala do tohto návrhu zahrnúť orientačné obdobie, počas ktorého má Komisia posúdiť, či sú splnené podmienky na prijatie opatrení reakcie Únie. V náležitých prípadoch by Komisia mala tiež predložiť Rade návrh na prijatie vykonávacieho aktu, v ktorom sa určí, že Únia žiada tretiu krajinu o nápravu ujmy spôsobenej Úniou. Okrem toho môže mať hospodársky nátlak vplyv na Úniu alebo ktorýkoľvek členský štát, a môže sa preto ukázať, že treba konať rýchlo podľa tohto nariadenia a v súlade so zásadami Únie týkajúcimi sa solidarity medzi členskými štátmi a lojálnej spolupráce. V dôsledku toho by Rada mala konať rýchlo a vynaložiť všetko potrebné úsilie na prijatie rozhodnutia do ôsmich týždňov od predloženia návrhu Komisiou. Rada by pri výkone svojich vykonávacích právomocí mala konať v súlade s podmienkami existencie hospodárskeho nátlaku a kritériami na určenie toho, či je vhodné požiadať tretiu krajinu o nápravu ujmy spôsobenej Úniou.

- (20) V snahe zabezpečiť ukončenie hospodárskeho nátlaku a v požadovaných prípadoch aj nápravu ujmy spôsobenej Únii, by sa Únia mala usilovať o včasné a spravodlivé vyriešenie tejto záležitosti. Komisia by preto mala poskytnúť dostatočnú príležitosť na konzultácie s dotknutou treťou krajinou a ak je táto tretia krajina pripravená začať konzultácie v dobrej viere, mala by s ňou urýchlene spolupracovať. V priebehu takýchto konzultácií by sa Komisia mala snažiť využiť také prostriedky, ako sú priame rokovania, postúpenie veci na medzinárodné rozhodovanie alebo mediácia, zmierovacie konanie alebo dobré služby od tretej strany bez toho, aby bolo dotknuté rozdelenie právomocí medzi Úniou a členskými štátmi. Najmä ak tretia krajina pozastaví hospodársky nátlak a súhlasí s tým, že záležitosť postúpi na medzinárodné rozhodovanie, mala by sa s treťou krajinou v prípade potreby uzavrieť medzinárodná dohoda. Takúto medzinárodnú dohodu by mohla uzavrieť buď Únia v súlade článkom 218 ZFEÚ alebo dotknutý členský štát.
- (21) Únia by mala podporovať tretie krajiny ovplyvnené tým istým alebo podobným hospodárskym nátlakom alebo iné zainteresované tretie krajiny a spolupracovať s nimi. Únia by sa mala podieľať na medzinárodnej koordinácii na všetkých dvojstranných, viacstranných alebo mnohostranných fórach, ktoré sú vhodné na predchádzanie hospodárskemu nátlaku alebo jeho odstránenie. Komisia by mala vyjadriť pozíciu Únie po konzultácii s Radou v súlade so zmluvami a v náležitých prípadoch s účasťou členských štátov.

- (22) Je žiaduce, aby Únia aktívne využívala všetky dostupné prostriedky na kontakty s dotknutou treťou krajinou, ako sú rokovania, rozhodovanie alebo mediácia, a aby uložila opatrenia reakcie len vtedy, ak tieto prostriedky nevedú k rýchlemu a účinnému ukončeniu hospodárskeho nátlaku a v náležitých prípadoch k náprave ujmy spôsobenej Úniou, ak o to Únia požiadala dotknutú tretiu krajinu, a ak je nevyhnutné konať na ochranu záujmov a práv Únie a jej členských štátov podľa medzinárodného práva a prijať takéto opatrenia je v záujme Únie. Je vhodné, aby sa v tomto nariadení stanovili pravidlá a postupy na uloženie a uplatňovanie opatrení reakcie Únie a v prípade potreby sa tak umožnilo urýchlené konanie s cieľom zachovať účinnosť uvedených opatrení reakcie Únie.

- (23) Opatrenia reakcie Únie prijaté v súlade s týmto nariadením by sa mali vyberať a určovať na základe objektívnych kritérií vrátane: účinnosti opatrení pri dosahovaní ukončenia hospodárskeho nátlaku a v náležitých prípadoch na nápravu ujmy spôsobenej Úniou; potenciálu poskytnúť úľavu hospodárskym subjektom Únie ovplyvnených hospodárskym nátlakom; cieľa vyvarovať sa negatívnych hospodárskych a iných vplyvov na Úniu alebo ich minimalizovať; vyvarovania sa neúmernej administratívnej záťaži a nákladom pri uplatňovaní opatrení reakcie Únie. Malo by sa chrániť investičné prostredie a vedomostná ekonomika Únie. Je dôležité, aby sa pri výbere a navrhovaní opatrení reakcie Únie zohľadňoval záujem Únie, ktorý okrem iného zahŕňa záujmy dodávateľských aj odberateľských odvetví Únie a konečných spotrebiteľov v Únii. Ak Komisia zvažuje opatrenia reakcie Únie, mala by uprednostniť opatrenia, ktoré nebudú mať neprimeraný vplyv na právnu istotu a predvídateľnosť opatrení pre hospodárske subjekty a na správu príslušných vnútroštátnych predpisov. Ak Komisia zvažuje opatrenia reakcie Únie, ktoré majú vplyv na povolenia, registrácie, licencie alebo iné práva na účely obchodných činností, mala by uprednostniť opatrenia, ktoré majú vplyv na postupy uplatňované na úrovni Únie a sú založené na sekundárnych právnych predpisoch, alebo ak takéto opatrenia nie sú vhodné, opatrenia v oblastiach, v ktorých existujú rozsiahle právo Únie. Opatrenia reakcie Únie by nemali zasahovať do administratívnych rozhodnutí, ktoré sú založené na hodnotení vedeckých dôkazoch. Opatrenia reakcie Únie by sa mali vyberať zo širokej škály možností, aby v každom konkrétnom prípade bolo možné prijať najvhodnejšie opatrenia.

- (24) Únia by mala mať možnosť prijímať všeobecne záväzné opatrenia reakcie Únie navrhnuté tak, aby mali vplyv na konkrétne odvetvia, regióny alebo subjekty dotknutej tretej krajiny. Únia by tiež mala mať možnosť prijímať opatrenia reakcie Únie, ktoré sa vzťahujú na určité fyzické alebo právnické osoby, ktoré sú spojené alebo prepojené s vládou tretej krajiny a ktoré sa zapájajú alebo sa môžu zapájať do činností, na ktoré sa vzťahuje článok 207 ZFEÚ. Takéto ciele opatrenia reakcie Únie môžu viesť k okamžitému ukončeniu hospodárskeho nátlaku a zároveň účinne predchádzať negatívnym účinkom takéhoto nátlaku na hospodárstva členských štátov, hospodárske subjekty Únie a konečných spotrebiteľov v Únii alebo ich minimalizovať.

- (25) V rámci reakcie Únie s cieľom podnietiť tretie krajiny k ukončeniu hospodárskeho nátlaku môže Komisia prijať aj opatrenia podľa právnych nástrojov iných ako toto nariadenie, ktorými sa na Komisiu prenášajú osobitné právomoci, napríklad pokiaľ ide o poskytovanie finančných prostriedkov Únie alebo možnosti obmedziť účasť na rámcových programoch Únie pre výskum a inovácie, a to v súlade s postupmi, ktoré sú v nich stanovené. Týmto nariadením nie sú dotknuté pravidlá a postupy podľa takýchto iných právnych nástrojov. Komisia by mala zabezpečiť koordináciu prijímania opatrení stanovených v prílohe I s opatreniami, ktoré prijíma podľa právnych aktov Únie iných, než je toto nariadenie. Najmä celková reakcia Únie by mala byť primeraná a nemala by presiahnuť úroveň ujmy spôsobenej Únii. Bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek povinnosti podávať Európskemu parlamentu alebo Rade správy stanovené v takýchto iných právnych nástrojoch, by Komisia mala priebežne informovať Európsky parlament a Radu o činnostiach v rámci takýchto nástrojov synchronizovaných s opatreniami reakcie Únie.
- (26) Na účely určenia opatrení reakcie Únie je vhodné stanoviť pravidlá o pôvode tovaru alebo služieb a štátnej príslušnosti poskytovateľov služieb, investícií a nositeľov práv duševného vlastníctva. Pravidlá pôvodu a štátnej príslušnosti by sa mali určiť s ohľadom na prevládajúce pravidlá pre nepreferenčný obchod a investície, ktoré sa uplatňujú podľa práva Únie a medzinárodných dohôd uzavretých Úniou.

- (27) Na účely dosiahnutia ukončenia hospodárskeho nátlaku v konkrétnom prípade a v náležitých prípadoch nápravu spôsobenej ujmy, by sa opatrenia reakcie Únie pozostávajúce z obmedzení priamych zahraničných investícií alebo obchodu so službami mali uplatňovať iba v súvislosti so službami poskytovanými alebo priamymi investíciami uskutočňovanými v rámci Únie jednou alebo viacerými právnickými osobami so sídlom v Únii, ktoré vlastnia alebo kontrolujú osoby z dotknutej tretej krajiny, ak je to potrebné na zabezpečenie účinnosti opatrení reakcie Únie, a najmä na zabránenie ich vyhýbaniu sa a obchádzaniu. Rozhodnutie uložiť akékoľvek takéto obmedzenia by malo byť riadne odôvodnené vo vykonávacích aktoch prijatých podľa tohto nariadenia s ohľadom na kritériá uvedené v tomto nariadení.
- (28) Po prijatí opatrení reakcie Únie by Komisia mala nepretržite posudzovať situáciu vo vzťahu k hospodárskemu nátlaku, účinnosť opatrení reakcie Únie a ich účinkov na záujem Únie s cieľom náležite upraviť, pozastaviť alebo ukončiť opatrenia reakcie Únie. Je preto potrebné stanoviť pravidlá a postupy na zmenu, pozastavenie a ukončenie opatrení reakcie Únie a situácie, v ktorých sú zmena, pozastavenie a ukončenie opatrení reakcie Únie vhodné.
- (29) Vzhľadom na možný vplyv na zainteresované strany je nevyhnutné, aby sa poskytli príležitosti na zapojenie zainteresovaných strán, vrátane podnikov, na účely prijatia a zmeny opatrení reakcie Únie a v relevantných prípadoch na účely ich pozastavenia a ukončenia.

- (30) Vzhľadom na hospodársky nátlak tretích krajín, a najmä na jeho frekvenciu a závažnosť, Komisia by mala v záujme zabezpečenia súdržnosti so všetkými relevantnými právnymi aktmi Únie poskytnúť jednotné miesto kontaktu pre fungovanie tohto nariadenia a následne by mala konať s cieľom zabezpečiť, aby Únia bola schopná lepšie predvídať hospodársky nátlak a účinne naň reagovať.
- (31) Je dôležité zabezpečiť, aby boli Európsky parlament a Rada pravidelne a včas informovaní o príslušnom vývoji pri uplatňovaní tohto nariadenia a v náležitých prípadoch mali možnosť výmeny názorov s Komisiou.

- (32) S cieľom umožniť úpravu pravidiel pôvodu alebo štátnej príslušnosti, aby sa zohľadnil relevantný vývoj medzinárodných nástrojov a skúsenosti s uplatňovaním opatrení podľa tohto nariadenia alebo iných aktov Únie by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o zmenu prílohy II. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva¹. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (33) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania opatrení reakcie Únie podľa tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011².

¹ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (34) Pri prijímaní opatrení reakcie Únie a ich zmene, pozastavení alebo ukončení by sa mal používať postup preskúmania, keďže tieto opatrenia určujú reakciu Únie na hospodársky nátlak, ktorý patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Vzhľadom na osobitnú povahu tohto nariadenia a osobitnú citlivosť spojenú s opatreniami reakcie Únie by Komisia nemala prijať návrh vykonávacieho aktu o žiadnych opatreniach reakcie Únie, ak výbor k uvedenému aktu nevydá žiadne stanovisko. Komisia by pri výkone svojich vykonávacích právomocí mala venovať osobitnú pozornosť riešeniam, ktoré majú čo najširšiu podporu medzi členskými štátmi a vo všetkých fázach postupu, a to aj v odvolacom výbore, hľadaniu vyvážených riešení a vyhýbaniu sa konania, ktoré by išlo proti akémukoľvek prevládajúcemu stanovisku medzi členskými štátmi, najmä pokiaľ ide o vhodnosť návrhu vykonávacieho aktu.
- (35) Ak si vážne a naliehavé dôvody v riadne odôvodnených prípadoch týkajúcich sa zmeny alebo pozastavenia opatrení reakcie Únie vyžadujú urýchlené opatrenia s cieľom zabrániť nenapraviteľnej škode pre Úniu alebo členský štát alebo zabezpečiť súlad s medzinárodným právom, Komisia by mala prijať okamžite uplatniteľné vykonávacie akty s obmedzeným trvaním. Takéto urýchlené opatrenia by mohli zabrániť tomu, aby hospodársky nátlak spôsobil alebo zhoršil akúkoľvek hospodársku škodu, najmä s cieľom chrániť akútne a životne dôležité záujmy Únie alebo členského štátu.

- (36) Všetky opatrenia prijaté podľa tohto nariadenia vrátane prijatia opatrení reakcie Únie, ktoré sa vzťahujú na určité fyzické alebo právnické osoby, majú byť v súlade s Chartou základných práv Európskej únie. Okrem toho akékoľvek spracúvanie osobných údajov podľa tohto nariadenia má byť v súlade s príslušnými pravidlami ochrany osobných údajov. Spracúvanie osobných údajov úradníkmi členského štátu, ktorí získavajú informácie podľa tohto nariadenia, sa má vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679¹. Spracúvanie osobných údajov inštitúciami Únie sa má vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725².

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (37) Komisia by mala vyhodnotiť opatrenia reakcie Únie prijaté podľa tohto nariadenia z hľadiska ich účinnosti a fungovania a vo vhodných prípadoch vypracuje závery na účely budúceho opatrenia reakcie Únie. Komisia by mala tiež preskúmať toto nariadenie po tom, ako získa dostatočné skúsenosti s jeho uplatňovaním a vykonávaním, a jeho vzťah k iným politikám Únie a existujúcim právnym nástrojom vrátane nariadenia Rady (ES) č. 2271/96¹. Preskúmanie tohto nariadenia by sa malo týkať jeho rozsahu pôsobnosti, fungovania, efektívnosti a účinnosti. Komisia by mala podať správu o svojom posúdení Európskemu parlamentu a Rade,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 2271/96 z 22. novembra 1996 o ochrane pred účinkami uplatňovania právnych predpisov prijatých tretou krajinou mimo jej územia a pred účinkami opatrení na nich založených alebo z nich vyplývajúcich (Ú. v. ES L 309, 29.11.1996, s. 1).

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje v prípadoch hospodárskeho nátlaku tretej krajiny. Stanovujú sa v ňom pravidlá a postupy s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu záujmov Únie a jej členských štátov pred hospodárskym nátlakom tretej krajiny.
2. Týmto nariadením sa stanovuje rámec, ktorý Únii umožňuje reagovať na hospodársky nátlak s cieľom odradiť od hospodárskeho nátlaku alebo dosiahnuť ukončenie hospodárskeho nátlaku, pričom Únii umožňuje čeliť hospodárskemu nátlaku v krajnom prípade prostredníctvom opatrení reakcie Únie.

Týmto nariadením sa takisto stanovuje rámec, na základe ktorého môže Únia v náležitých prípadoch žiadať o nápravu ujmy spôsobenej Úniou.
3. Akékoľvek kroky podľa tohto nariadenia musia byť v súlade s medzinárodným právom a vykonávať sa v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie.
4. Toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté existujúce nástroje Únie a medzinárodné dohody uzavreté Úniou, ako aj opatrenia prijaté na ich základe v oblasti spoločnej obchodnej politiky, ktoré sú v súlade s medzinárodným právom, a iné politiky Únie.

5. Týmto nariadením nie je dotknuté rozdelenie právomocí medzi Úniou a jej členskými štátmi.

Článok 2

Hospodársky nátlak

1. Na účely tohto nariadenia dochádza k hospodárskemu nátlaku, ak tretia krajina uplatňuje alebo hrozí, že uplatní opatrenie tretej krajiny ovplyvňujúce obchod alebo investície s cieľom zabrániť ukončeniu, zmene alebo prijatiu určitého aktu Úniou alebo členským štátom alebo takéto ukončenie, zmenu alebo prijatie dosiahnuť, čím zasahuje do legitímnych zvrchovaných rozhodnutí Únie alebo členského štátu.
2. Pri určovaní toho, či sú splnené podmienky v odseku 1, Komisia a Rada zohľadňujú tieto skutočnosti:
 - a) intenzitu, závažnosť, frekvenciu, trvanie, šírku a rozsah opatrenia tretej krajiny vrátane jeho vplyvu na obchodné alebo investičné vzťahy s Úniou a tlak, ktorý z toho vyplýva na Úniu alebo členský štát;
 - b) či tretia krajina používa pri zasahovaní určitý vzorec, ktorého cieľom je zabrániť určitým aktom Únie, členského štátu alebo inej tretej krajiny alebo dosiahnuť takéto akty;
 - c) rozsah, v akom opatrenie tretej krajiny zasahuje do oblasti zvrchovanosti Únie alebo členského štátu;

- d) či tretia krajina koná na základe medzinárodne uznávaného oprávneného záujmu;
- e) či a akým spôsobom sa tretia krajina predtým, ako uložila alebo uplatnila svoje opatrenie tretej krajiny, s vážnym úmyslom a v dobrej viere snažila urovnať záležitosť prostredníctvom medzinárodnej koordinácie alebo rozhodovania, či už bilaterálne alebo na medzinárodnom fóre.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „opatrenie tretej krajiny“ je akékoľvek konanie alebo opomenutie, ktoré možno podľa medzinárodného práva pripísať tretej krajine;
2. „určitý akt“ je akýkoľvek právny alebo iný akt inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry Únie, členského štátu alebo tretej krajiny vrátane vyjadrenia pozície;
3. „ujma spôsobená Úniou“ je negatívny vplyv, napr. hospodárska škoda spôsobená Úniou alebo členskému štátu vrátane hospodárskych subjektov Únie, spôsobený hospodárskym nátlakom;

4. „tretia krajina“ je akýkoľvek štát, samostatné colné územie alebo iný subjekt medzinárodného práva okrem Únie alebo členského štátu.

Článok 4

Preskúmanie opatrení tretej krajiny

1. Komisia môže z vlastnej iniciatívy alebo na základe riadne odôvodnenej žiadosti preskúmať akékoľvek opatrenie tretej krajiny s cieľom určiť, či spĺňa podmienky článku 2 ods. 1.
2. Ak Komisia preskúma opatrenie tretej krajiny, koná urýchlene. Preskúmanie spravidla nepresiahne štyri mesiace.

Komisia vykoná preskúmanie na základe opodstatnených informácií zhromaždených z vlastnej iniciatívy alebo získaných z akéhokoľvek spoľahlivého zdroja, vrátane členského štátu, Európskeho parlamentu, hospodárskych subjektov alebo odborových zväzov.

Komisia zabezpečí ochranu dôverných informácií v súlade s článkom 15, vrátane, v prípade potreby, ochrany totožnosť osoby, ktorá poskytuje informáciu.

Komisia zverejní bezpečný nástroj s cieľom uľahčiť podávanie informácií Komisii.

3. Komisia včas informuje členské štáty o začatí preskúmania a o príslušnom vývoji v súvislosti s prebiehajúcimi preskúmaniami.
4. Komisia v prípade potreby vyžiada informácie o vplyve opatrení tretích krajín.

Komisia môže požiadať členské štáty o poskytnutie takýchto informácií a členské štáty túto žiadosť urýchlene vybavujú.

Uverejnením oznámenia v *Úradnom vestníku Európskej únie* a v náležitých prípadoch aj prostredníctvom iných vhodných prostriedkov verejnej komunikácie, Komisia môže vyzvať zainteresované strany, aby predložili informácie. Komisia určí dátum, do ktorého sa majú tieto informácie predložiť, pričom zohľadní obdobie uvedené v odseku 2 prvom pododseku.

Ak Komisia takéto oznámenie uverejní, oznámi dotknutej tretej krajine, že sa začalo preskúmanie.

Článok 5

Určenie súvisiace s opatrením tretej krajiny

1. Ak Komisia po preskúmaní vykonanom v súlade s článkom 4 dospeje k záveru, že opatrenie tretej krajiny spĺňa podmienky článku 2 ods. 1, predloží Rade návrh vykonávacieho aktu, v ktorom sa určí, že opatrenie tretej krajiny spĺňa podmienky článku 2 ods. 1.

Komisia v uvedenom návrhu vysvetlí, ako sú splnené uvedené podmienky.

Návrh stanoví orientačné obdobie, v ktorom má Komisia posúdiť, či sú splnené podmienky článku 8 ods. 1. Uvedené obdobie nesmie presiahnuť šesť mesiacov, pokiaľ vzhľadom na osobitné okolnosti prípadu nie je potrebné riadne odôvodnené dlhšie obdobie.

2. V návrhu uvedenom v odseku 1 alebo v následnom návrhu vykonávacieho aktu Rady Komisia v náležitých prípadoch navrhne Rade, aby určila, že od tretej krajiny sa bude požadovať náprava ujmy spôsobenej Únii.

Posúdenie toho, či je vhodné požiadať tretiu krajinu o nápravu ujmy spôsobenej Únii, sa zakladá na všetkých okolnostiach prípadu. Toto posúdenie vychádza najmä z povahy a rozsahu spôsobenej škody a všeobecnej povinnosti podľa medzinárodného obyčajového práva v plnej miere nahradiť škodu spôsobenú medzinárodne protiprávnym konaním.

3. Ak je to užitočné na účely určenia uvedeného v odseku 1 tohto článku, Komisia pred predložením návrhu uvedeného v odseku 1 vyzve tretiu krajinu, aby v stanovenej lehote predložila svoje pripomienky bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek kontakty s dotknutou treťou krajinou podľa článku 6. Táto lehota musí byť primeraná a nesmie neprimerane oddŕať predloženie návrhu uvedeného v odseku 1 tohto článku.
4. Pred predložením návrhu uvedeného v odseku 1 tohto článku Komisia informuje Európsky parlament o záveroch preskúmania vykonaného v súlade s článkom 4.
5. Rada prijme vykonávacie akty uvedené v odsekoch 1 a 2 kvalifikovanou väčšinou.
Rada môže zmeniť návrhy uvedené v odsekoch 1 a 2 kvalifikovanou väčšinou.
6. Na účely tohto článku Rada koná urýchlene.
Rada musí konať do ôsmich týždňov od predloženia návrhov uvedených v odsekoch 1 a 2.
Odchyľne od druhého pododseku môže Rada po uplynutí tejto osemťždňovej lehoty konať za predpokladu, že informuje Komisiu o oneskorení a o jeho dôvodoch.

Celková lehota, počas ktorej môže Rada konať, zvyčajne nesmie presiahnuť 10 týždňov od predloženia návrhov uvedených v odsekoch 1 a 2.

Rada pri výkone svojich vykonávacích právomocí uplatňuje článok 2 ods. 1, v ktorom sa stanovujú podmienky existencie hospodárskeho nátlaku, a kritériá stanovené v odseku 2 druhom pododseku tohto článku, a vysvetlí, ako sú tieto podmienky splnené a ako sa uplatňujú kritériá.

7. Vykonávacie akty prijaté podľa tohto článku sa uverejnia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
8. Európsky parlament je informovaný o všetkých vykonávacích aktoch navrhnutých alebo prijatých podľa tohto článku.
9. Ak Rada prijme vykonávací akt uvedený v odseku 1, Komisia o tom informuje tretiu krajinu a požiada ju, aby okamžite ukončila hospodársky nátlak.
10. Ak Rada prijme vykonávací akt uvedený v odseku 2, Komisia požiada tretiu krajinu, aby v primeranej lehote napravila ujmu spôsobenú Úniou.

Článok 6
Kontakty s treťou krajinou

1. Po prijatí vykonávacieho aktu v súlade s článkom 5 Komisia poskytne primeranú príležitosť na konzultácie s treťou krajinou s cieľom dosiahnuť ukončenie hospodárskeho nátlaku a, ak sa to požaduje podľa článku 5 ods. 10, nápravu ujmy spôsobenej Úniou.

Ak tretia krajina v dobrej viere začne konzultácie s Úniou, Komisia sa do takýchto konzultácií urýchlene zapojí.

V priebehu takýchto konzultácií môže Komisia s treťou krajinou zvážiť nasledovné možnosti, vrátane:

- a) priameho rokovania;
 - b) postúpenia veci na medzinárodné rozhodovanie;
 - c) mediácie, zmierovacieho postupu alebo dobrých služieb treťou stranou s cieľom pomôcť Únii a dotknutej tretej krajine v ich úsilí podľa tohto článku.
2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, sa Komisia usiluje o ukončenie hospodárskeho nátlaku nastolením záležitosti na príslušné medzinárodné fórum po porade s Radou, v príslušných prípadoch v súlade so zmluvami.

3. Po prijatí opatrení reakcie Únie podľa článku 8 je Komisia naďalej otvorená začatiu konzultácií s treťou krajinou v spojení s možným pozastavením akýchkoľvek opatrení reakcie Únie podľa článku 12 ods. 2.

Článok 7

Medzinárodná spolupráca

Komisia začne konzultácie alebo spoluprácu s akoukoľvek inou treťou krajinou ovplyvnenou rovnakým alebo podobným hospodárskym nátlakom alebo s akoukoľvek inou zainteresovanou treťou krajinou s cieľom dosiahnuť ukončenie hospodárskeho nátlaku po porade s Radou, v príslušných prípadoch v súlade so zmluvami.

Takéto konzultácie a spolupráca môžu v náležitých prípadoch potreby zahŕňať:

- a) výmenu relevantných informácií a skúseností s cieľom uľahčiť súdržnú reakciu na takýto hospodársky nátlak;
- b) koordináciu na príslušných medzinárodných fórach;
- c) koordináciu reakcie na hospodársky nátlak.

Komisia v náležitých prípadoch vyzve členské štáty, aby sa zúčastnili na takýchto konzultáciách a spolupráci.

Takéto konzultácie a spolupráca nesmú neprimerane oddaľovať postup podľa tohto nariadenia.

Článok 8
Opatrenia reakcie Únie

1. Komisia prijme opatrenia reakcie Únie prostredníctvom vykonávacieho aktu, ak sú splnené všetky tieto podmienky:
 - a) opatrenia podľa článkov 5 a 6 neviedli v primeranej lehote k ukončeniu hospodárskeho nátlaku a, ak sa to požaduje podľa článku 5 ods. 10, k náprave ujmy spôsobenej Únii;
 - b) prijatie opatrení reakcie Únie je potrebné na ochranu záujmov a práv Únie a jej členských štátov, v konkrétnom prípade, vzhľadom na dostupné možnosti;
 - c) prijatie opatrení reakcie Únie je v záujme Únie, ako sa určuje v súlade s článkom 9.

Ak sa hospodársky nátlak skončil, ale tretia krajina nenapravila v plnom rozsahu ujmu spôsobenú Únii, hoci o to bola požiadaná, Komisia pri posúdení toho, či je podmienka uvedená v prvom pododseku písm. b) tohto odseku splnená, vychádza zo všetkých okolností prípadu. Toto posúdenie sa zakladá najmä na povahe a rozsahu spôsobenej škody a všeobecnej povinnosti podľa medzinárodného obyčajového práva úplne nahradiť škodu spôsobenú medzinárodne protiprávnym konaním.

Vykonávacie akty uvedené v prvom pododseku tohto odseku sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 18 ods. 2.

2. Komisia vyberie vhodné opatrenia reakcie Únie spomedzi opatrení stanovených v prílohe I. Na základe kritérií výberu a návrhu stanovených v článku 11 určí, ktoré z nich sú vhodné.

Komisia vo vykonávacom akte uvedenom v odseku 1 tohto článku uvedie dôvody, pre ktoré považuje podmienky uvedené v danom odseku za splnené a prečo sa domnieva, že opatrenia reakcie Únie sú vzhľadom na kritériá uvedené v článku 11 primerané.

3. Opatrenia reakcie Únie sa prijímajú ako:
 - a) všeobecne záväzné opatrenia; alebo
 - b) opatrenia vzťahujúce sa na určité fyzické alebo právnické osoby, ktoré sa zúčastňujú alebo by sa mohli zúčastňovať činností podliehajúcich článku 207 ZFEÚ a ktoré sú spojené alebo prepojené s vládou danej tretej krajiny.

Opatrenia reakcie Únie uvedené v prvom pododseku písm. a) môžu byť navrhnuté tak, aby mali vplyv na konkrétne odvetvia, regióny alebo subjekty tretej krajiny v súlade s pravidlami pôvodu a štátnej príslušnosti uvedenými v prílohe II.

4. Pokiaľ opatrenie tretej krajiny predstavuje medzinárodne protiprávne konanie, opatrenia reakcie Únie môžu pozostávať z opatrení, ktoré predstavujú neplnenie medzinárodných záväzkov voči tretej krajine.
5. Komisia zabezpečí koordináciu prijímania opatrení reakcie Únie s opatreniami, ktoré na účely reakcie na hospodársky nátlak v konkrétnom prípade prijíma podľa právnych aktov Únie iných, než je toto nariadenie.
6. Vo vykonávacom akte uvedenom v odseku 1 sa stanoví odložený dátum uplatňovania, ktorý nesmie byť neskôr ako tri mesiace od dátumu jeho prijatia, pokiaľ sa vzhľadom na osobitné okolnosti nestanoví neskorší dátum uplatňovania.

Komisia stanoví tento dátum s ohľadom na okolnosti prípadu tak, aby umožňoval oznámenie tretej krajine podľa odseku 7 a aby táto krajina mohla hospodársky nátlak ukončiť a v požadovaných prípadoch napraviť ujmu spôsobenú Úniou.

7. Komisia po prijatí vykonávacieho aktu uvedeného v odseku 1 oznámi túto skutočnosť tretej krajine a:
 - a) vyzve tretiu krajinu, aby okamžite ukončila hospodársky nátlak a v náležitých prípadoch a, ak sa to požaduje, napravila ujmu spôsobenú Úniou;
 - b) ponúkne možnosť rokovať o riešení s treťou krajinou; a

- c) oznámi tretej krajine, že opatrenia reakcie Únie sa budú uplatňovať, pokiaľ hospodársky nátlak neskončí a, v náležitých prípadoch a, ak sa to požaduje, tretia krajina nenapraví ujmu spôsobenú Únii.

8. Ak má Komisia dôveryhodné informácie o tom, že hospodársky nátlak sa skončil alebo že tretia krajina podnikla konkrétne kroky na ukončenie hospodárskeho nátlaku a v náležitých prípadoch napravila ujmu spôsobenú Únii pred odloženým dátumom uplatňovania stanoveným v súlade s odsekom 6, vo vykonávacom akte uvedenom v odseku 1 sa stanoví ďalší odklad dátumu uplatňovania. Tento odklad je na obdobie stanovené v uvedenom vykonávacom akte a Komisii umožňuje overiť skutočné ukončenie hospodárskeho nátlaku.

Ak má Komisia takéto dôveryhodné informácie, uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* oznámenie o tom, že takéto dôveryhodné informácie má, a uvedie dátum začatia uplatňovania vykonávacieho aktu uvedeného v odseku 1 tak, ako bol odložený v súlade s prvým pododsekom tohto odseku.

9. Ak tretia krajina ukončí hospodársky nátlak a v náležitých prípadoch napraví ujmu spôsobenú Únii pred dátumom začatia uplatňovania vykonávacieho aktu uvedeného v odseku 1, Komisia prijme vykonávací akt, ktorým sa zruší uvedený vykonávací akt.

Uvedený zrušujúci vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 18 ods. 2.

10. Bez ohľadu na odseky 7, 8 a 9 sa vo vykonávacom akte uvedenom v odseku 1 môže stanoviť, že opatrenia reakcie Únie sa uplatňujú bez toho, aby Komisia najskôr vyzvala podľa odseku 7 písm. a) dotknutú tretiu krajinu na ukončenie hospodárskeho nátlaku alebo v náležitých prípadoch na nápravu ujmy spôsobenej Úniou, alebo aby oznámila podľa odseku 7 písm. c) dotknutej tretej krajine, že opatrenie reakcie Únie sa bude uplatňovať, ak je to v riadne odôvodnených prípadoch potrebné na zachovanie práv a záujmov Únie alebo členského štátu, najmä pokiaľ ide o účinnosť opatrení reakcie Únie.
11. Bez ohľadu na odseky 6 a 8, ak hospodársky nátlak spočíva v hrozbe uplatnenia opatrenia tretej krajiny, ktoré má vplyv na obchod alebo investície v súlade s článkom 2 ods. 1, vykonávací akt uvedený v odseku 1 tohto článku sa uplatňuje odo dňa začatia uplatňovania tohto opatrenia tretej krajiny.

Komisia uverejní oznámenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*, v ktorom uvedie dátum začatia uplatňovania vykonávacieho aktu uvedeného v odseku 1 tohto článku.

Článok 9

Určenie záujmu Únie

Určenie záujmu Únie o prijatie, pozastavenie, zmenu alebo ukončenie opatrenia reakcie Únie sa zakladá na všetkých dostupných informáciách a pozostáva z posúdenia rôznych predmetných záujmov ako celku. Medzi tieto záujmy patrí predovšetkým zachovanie schopnosti Únie a jej členských štátov prijímať legitímne zvrchované rozhodnutia bez hospodárskeho nátlaku a všetky ostatné záujmy Únie alebo členských štátov špecifické pre daný prípad, záujmy hospodárskych subjektov Únie vrátane dodávateľských a odberateľských odvetví a záujmy konečných spotrebiteľov v Únii ovplyvnených alebo potenciálne ovplyvnených hospodárskym nátlakom alebo opatreniami reakcie Únie.

Článok 10

Podmienky uplatňovania opatrení reakcie Únie voči určitým fyzickým alebo právnickým osobám

1. Na účely článku 8 ods. 3 prvého pododseku písm. b) sa fyzická alebo právnická osoba môže považovať za osobu spojenú alebo prepojenú s vládou tretej krajiny, ak:
 - a) táto vláda skutočne vlastní viac ako 50 % podielu na vlastnom imaní takejto právnickej osoby, priamo alebo nepriamo vykonáva viac ako 50 % hlasovacích práv v nej, má právomoc menovať väčšinu členov jej riaditeľov alebo inak zo zákona riadiť jej činnosť;

- b) takáto osoba požíva výhradné alebo osobitné práva alebo výsady priznané zákonom alebo fakticky vládou dotknutej tretej krajiny, ak pôsobí v odvetví, v ktorom táto vláda obmedzuje počet dodávateľov alebo odberateľov na jedného alebo niekoľkých, alebo jej táto vláda priamo alebo nepriamo povoľuje uplatňovať postupy, ktoré bránia hospodárskej súťaži, obmedzujú ju alebo ju narušujú; alebo
- c) takáto osoba skutočne koná v mene vlády dotknutej tretej krajiny, alebo pod jej vedením alebo na jej podnet.

2. Ak má Komisia dôvod domnievať sa, že fyzická alebo právnická osoba spĺňa kritériá stanovené v článku 8 ods. 3 prvom pododseku písm. b) a zvažuje prijatie opatrení reakcie Únie v súvislosti s touto osobou, informuje túto osobu o:

- a) dôvodoch, pre ktoré sa Komisia domnieva, že daná osoba spĺňa uvedené kritériá;
- b) opatreniach reakcie Únie, ktoré Komisia zvažuje prijať v súvislosti s touto osobou;
- c) možnosti tejto osoby v primeranej lehote predložiť pripomienky k tomu, či spĺňa uvedené kritériá.

3. Na účely odseku 2 Komisia uverejní oznámenie v *Úradnom vestníku Európskej únie* a, ak je to možné, dotknutú osobu o tom informuje priamo.

V tomto oznámení Komisia poskytne možnosť predložiť pripomienky ostatným zainteresovaným stranám.

4. Na účely tohto článku môže Komisia požadovať všetky informácie, ktoré považuje za relevantné, vrátane vyžiadania takýchto informácií od členských štátov.
5. Ak sa po prijatí opatrení reakcie Únie uvedených v článku 8 ods. 3 prvom pododseku písm. b) predložia Komisii nové presvedčivé dôkazy, Komisia bez toho, aby bol dotknutý článok 12, preskúma, či dotknuté osoby naďalej spĺňajú kritériá stanovené v článku 8 ods. 3 prvom pododseku písm. b), a dotknuté osoby o tom informuje.

Článok 11

Kritériá pre výber a návrh opatrení reakcie Únie

1. Opatrenia reakcie Únie musia byť primerané a nesmú presiahnuť úroveň ujmy spôsobenej Únii, s ohľadom na závažnosť hospodárskeho nátlaku, jeho hospodársky vplyv na Úniu alebo členský štát a práva Únie a jej členských štátov.

2. Komisia vyberie a navrhne vhodné opatrenia reakcie Únie na základe dostupných informácií vrátane informácií zhromaždených podľa článku 13 a s prihliadnutím na určenie podľa článku 5, kritériá stanovené v článku 2 ods. 2, určenie záujmu Únie podľa článku 9, akékoľvek relevantné opatrenia podľa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky Únie, ako aj na tieto kritériá:
- a) účinnosť opatrení reakcie Únie na dosiahnutie ukončenia hospodárskeho nátlaku a, ak sa to požaduje, na nápravu ujmy spôsobenej Únii;
 - b) zamedzenie alebo minimalizácia negatívneho vplyvu na:
 - i) subjekty Únie zasiahnuté opatreniami reakcie Únie vzhľadom na, okrem iného, dostupnosť alternatív pre takéto subjekty, ako sú alternatívne zdroje dodávok tovarov alebo poskytovania služieb;
 - ii) investičné prostredie v Únii alebo členskom štáte vrátane vplyvu na politiku zamestnanosti a regionálneho rozvoja;
 - c) zamedzenie alebo minimalizácia negatívneho vplyvu na podporu hospodárskeho rastu a zamestnanosti ochranou práv duševného vlastníctva ako prostriedku podpory inovácií a znalostnej ekonomiky v Únii alebo v členskom štáte;

- d) potenciál poskytnúť úľavu hospodárskym subjektom Únie ovplyvnených hospodárskym nátlakom;
- e) zamedzenie alebo minimalizácia negatívnych účinkov opatrení reakcie Únie na politiky alebo ciele Únie;
- f) zamedzenie neprimeranej administratívnej záťaže a nákladov pri uplatňovaní opatrení reakcie Únie;
- g) existencia a povaha akýchkoľvek opatrení reakcie prijatých tretími krajinami, ktoré sú ovplyvnené tým istým alebo podobným hospodárskym nátlakom, v relevantných prípadoch vrátane prípadnej koordinácie podľa článku 7;
- h) akékoľvek relevantné kritériá stanovené v medzinárodnom práve.

Pri výbere opatrení reakcie Únie uprednostňuje Komisia opatrenia, ktoré najúčinnnejšie zabezpečujú súlad s kritériami stanovenými v prvom pododseku písm. a) a b).

3. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, Komisia pri výbere a návrhu vhodného opatrenia reakcie zasahujúceho postup, ktorým orgán verejnej moci v Únii priznáva povolenia, registrácie, licencie alebo iné práva fyzickej alebo právnickej osobe na účely jej obchodnej činnosti, zváži prijatie opatrení reakcie Únie v tomto hierarchickom poradí:
- a) opatrenia zasahujúce postupy začaté po nadobudnutí účinnosti vykonávacieho aktu uvedeného v článku 8 ods. 1;
 - b) ak opatrenia uvedené v písmene a) tohto odseku nie sú k dispozícii, opatrenia zasahujúce postupy, ktoré sa v čase nadobudnutia účinnosti vykonávacieho aktu uvedeného v článku 8 ods. 1 ešte nekončia.

Ak nie je možné žiadne z opatrení uvedených v prvom pododseku, môže Komisia za výnimočných okolností zvážiť iné opatrenia reakcie, ak sa vzhľadom na zhromaždené informácie a názory podľa článku 13 preukázalo, že tieto iné opatrenia by zabezpečili účinnosť bez toho, aby neprimerane zasiahli dodávateľské odvetvia, odberateľské odvetvia alebo konečných spotrebiteľov v rámci Únii, ani neprimerane nezaťažili administratívne postupy podľa príslušných vnútroštátnych právnych predpisov.

Pri výbere a návrhu opatrenia reakcie Únie uvedeného v prvom pododseku zohľadní Komisia úroveň harmonizácie a dá prednosť opatreniam, ktoré zasiahnu postupy uplatňované na úrovni Únie alebo v oblasti, kde existuje rozsiahle právo Únie.

Opatrenia reakcie Únie uvedené v prvom pododseku nesmú zasahovať do administratívnych rozhodnutí orgánov Únie a členských štátov, ktoré sú založené na hodnotení vedeckých dôkazov.

4. Tam, kde je to potrebné na dosiahnutie cieľa tohto nariadenia, môže Komisia prijať opatrenia reakcie Únie, ktoré majú vplyv na prístup priamych zahraničných investícií do Únie alebo obchod so službami a ktoré sa uplatňujú na služby poskytované alebo priame investície uskutočňované v rámci Únie jednou alebo viacerými právnickými osobami so sídlom v Únii a vo vlastníctve alebo pod kontrolou osôb z tretej krajiny.

Komisia môže prijať takéto opatrenia reakcie Únie, ak by ich neuplatňovanie na takéto poskytované služby alebo uskutočňované priame investície nepostačovalo na reálne dosiahnutie cieľa tohto nariadenia, a to najmä v situáciách, keď by sa dotknutá tretia krajina alebo osoba mohla účinkom opatrení reakcie Únie vyhnúť alebo ich obísť.

Komisia pri posudzovaní toho, či prijme takéto opatrenia reakcie Únie, okrem kritérií stanovených v odsekoch 1 a 2 zváži okrem iného aj tieto kritéria:

- a) štruktúru obchodu so službami a štruktúru investícií v odvetví, na ktoré sú zamerané plánované opatrenia reakcie Únie, a riziko obchádzania opatrení reakcie Únie dotknutou treťou krajinou alebo osobou, ktoré by sa nevzťahovali na služby poskytované alebo priame investície uskutočňované v rámci Únie;
- b) možný reálny prínos opatrení reakcie Únie uvedených v prvom pododseku k dosiahnutiu ukončenia hospodárskeho nátlaku a nápravy ujmy spôsobenej Únií;
- c) existenciu alternatívnych opatrení schopných dosiahnuť ukončenie hospodárskeho nátlaku a nápravu ujmy spôsobenej Únií, ktoré sú primerane dostupné a menej obmedzujú obchod so službami alebo investície v rámci Únie.

Prijatie takýchto opatrení reakcie Únie musí byť riadne odôvodnené vo vykonávacom akte uvedenom v článku 8 ods. 1 s ohľadom na kritériá stanovené v tomto odseku.

Článok 12

Zmena, pozastavenie a ukončenie opatrení reakcie Únie

1. Komisia priebežne sleduje hospodársky nátlak a účinnosť opatrení reakcie Únie a ich účinky na záujem Únie.
2. Ak tretia krajina hospodársky nátlak pozastaví, Komisia po dobu pozastavenia nátlaku tretej krajiny pozastaví uplatňovanie opatrení reakcie Únie.

Ak tretia krajina a Únia alebo dotknutý členský štát uzavreli dohodu, a to aj na základe ponuky z tejto tretej krajiny, na predloženie vecí na záväzné medzinárodné rozhodovanie tretej strany a táto tretia krajina pozastaví svoj hospodársky nátlak, Komisia po dobu rozhodovacieho konania pozastaví uplatňovanie opatrenia reakcie Únie.

Ak si rozhodnutie alebo urovnanie s treťou krajinou vyžaduje vykonanie treťou krajinou, Komisia pozastaví uplatňovanie opatrenia reakcie Únie pod podmienkou, že sa tretia krajina angažuje vo vykonávaní uvedeného rozhodnutia alebo urovnania.

Komisia pozastaví alebo obnoví uplatňovanie opatrení reakcie Únie, ak je to potrebné vzhľadom na záujem Únie určený podľa článku 9, alebo ak je to potrebné na podporu pokračujúcich kontaktov podľa článku 6 ods. 3 po prijatí opatrení reakcie Únie.

Komisia pozastaví alebo obnoví uplatňovanie opatrenia reakcie Únie prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 18 ods. 2.

3. Ak je potrebné vykonať úpravy opatrení reakcie Únie so zreteľom na články 2 a 11 alebo na ďalší vývoj vrátane reakcie tretej krajiny, Komisia náležite zmení opatrenia reakcie Únie prostredníctvom vykonávacích aktov.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 18 ods. 2.

4. Komisia ukončí opatrenia reakcie Únie, ak nastane ktorákoľvek z týchto okolností:
 - a) hospodársky nátlak sa skončil a ak sa Rada rozhodla požiadať o náhradu ujmy spôsobenej Úniou podľa článku 5 ods. 10, ujma spôsobená Úniou bola napravená;

- b) hospodársky nátlak sa skončil, ale tretia krajina nenapravila ujmu spôsobenú Únií napriek tomu, že sa Rada rozhodla požiadať o náhradu ujmy spôsobenej Únií podľa článku 5 ods. 10, pokiaľ zachovanie opatrení reakcie Únie nie je potrebné na dosiahnutie cieľa tohto nariadenia, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu;
- c) dosiahlo sa spoločne dohodnuté riešenie;
- d) záväzné rozhodnutie, ktoré vzišlo z medzinárodného rozhodovania tretej strany v spore týkajúcom sa hospodárskeho nátlaku vyžaduje ukončenie opatrenia reakcie Únie;
- e) ukončenie opatrení reakcie Únie je vhodné vzhľadom na záujem Únie určený podľa článku 9.

Komisia ukončení opatrenia reakcie Únie prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 18 ods. 2.

- 5. Komisia prijme okamžite uplatniteľné vykonávacie akty s cieľom pozastaviť alebo zmeniť opatrenia reakcie Únie, a to z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov, ako je napríklad zamedzenie nenapraviteľnej ujmy Únie alebo členského štátu alebo pokračovanie v zabezpečovaní súladu so záväzkami Únie podľa medzinárodného práva v dôsledku pozastavenia alebo ukončenia hospodárskeho nátlaku.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom uvedeným v článku 18 ods. 3 a zostávajú v platnosti najviac po dobu dvoch mesiacov.

Článok 13

Zhromažďovanie informácií súvisiacich s opatreniami reakcie Únie

1. Pred prijatím alebo zmenou opatrení reakcie Únie si Komisia vyžiada a pred pozastavením alebo ukončením takýchto opatrení si Komisia môže vyžiadať informácie a názory o hospodárskom vplyve na hospodárske subjekty Únie prostredníctvom uverejnenia oznámenia v *Úradnom vestníku Európskej únie* a náležitých prípadoch prostredníctvom ďalších vhodných prostriedkov verejnej komunikácie.

V oznámení sa uvedie dátum, dokiaľ sa majú informácie a názory predložiť Komisii.

Komisia môže začať zhromažďovať informácie a názory uvedené v prvom pododseku kedykoľvek to považuje za vhodné.

2. Na účely odseku 1 Komisia informuje zainteresované strany, najmä združenia konajúce v mene hospodárskych subjektov Únie a odborové zväzy, ktoré by mohli byť zasiahnuté potencionálnymi opatreniami reakcie Únie, ako aj orgány členských štátov zapojené do prípravy alebo vykonávania právnych predpisov upravujúcich oblasti, ktoré by mohli byť týmito opatreniami zasiahnuté, a konzultuje s nimi.

3. Bez zbytočného odkladu prijímania opatrení reakcie Únie Komisia identifikuje možné varianty potencionálnych opatrení reakcie Únie a vyžiada si informácie a názory, najmä pokiaľ ide o:
- a) vplyv takýchto opatrení na subjekty z tretích krajín a ich konkurenciu, obchodných partnerov alebo zákazníkov v rámci Únie, ako aj používateľov, konečných spotrebiteľov alebo zamestnancov v rámci Únie;
 - b) interakciu takýchto opatrení s príslušnými právnymi predpismi členských štátov;
 - c) administratívnu záťaž, ktorá by mohla byť spôsobená takýmito opatreniami.
4. Komisia v čo najväčšej miere zohľadní informácie a názory zhromaždené podľa tohto článku.

Pri predkladaní návrhu vykonávacieho aktu výboru v rámci postupu preskúmania uvedeného v článku 18 ods. 2 Komisia predloží analýzu plánovaných opatrení a ich potenciálneho vplyvu.

Táto analýza obsahuje dôkladné posúdenie vplyvu na dodávateľské aj odberateľské odvetvia a konečných spotrebiteľov v rámci Únie a v relevantných prípadoch poukazuje na akýkoľvek neprimeraný potenciálny vplyv.

5. Na účely prijatia okamžite uplatniteľných vykonávacích aktov v súlade s článkom 12 ods. 5, Komisia sa cielene usiluje získať informácie a názory od príslušných zainteresovaných strán, pokiaľ výnimočná situácia vyvolaná vážnymi a naliehavými dôvodmi nevedie k tomu, že získavanie informácií a názorov nie je možné alebo z objektívnych príčin nie je potrebné, napríklad na zabezpečenie súladu s medzinárodnými záväzkami Únie.

Článok 14

Jednotné kontaktné miesto

1. Komisia poskytne jednotné kontaktné miesto v rámci Komisie na účely uplatňovania tohto nariadenia a jeho koordináciu s akýmkoľvek relevantnými právnymi aktmi Únie a na zhromažďovanie informácií a poskytovanie analýz nákladov a údajov s cieľom určiť povahu hospodárskeho nátlaku.
2. Na účely tohto nariadenia jednotné kontaktné miesto je, v plnom súlade so zásadou dôvernosti, hlavné miesto kontaktu pre podniky a zainteresované strany zo súkromného sektora Únie ovplyvnené hospodárskym nátlakom, a to aj pokiaľ ide o pomoc, ktorá sa má poskytovať uvedeným podnikom a zainteresovaným stranám v súvislosti s prebiehajúcim hospodárskym nátlakom.

Článok 15
Dôvernosť informácií

1. Informácie získané podľa tohto nariadenia sa smú použiť len na účel, na ktorý boli poskytnuté, vyžiadané alebo získané.
2. Osoba, ktorá poskytuje informácie uvedené v odseku 1, môže požiadať, aby sa s takýmito informáciami zaobchádzalo ako s dôvernými. K tejto žiadosti sa pripojí zmysluplný súhrn daných informácií, ktorý nemá dôverný charakter, alebo odôvodnenie s vysvetlením, prečo nie je možné súhrn daných informácií vypracovať.
3. Európsky parlament, Rada, Komisia, členské štáty ani ich príslušní úradníci nevyzradia žiadne informácie dôverného charakteru, ktoré získali podľa tohto nariadenia, bez výslovného povolenia osoby, ktorá také informácie poskytla.
4. Odseky 2 a 3 nebránia Komisii zverejniť všeobecné informácie v zmysluplnom súhrnne za predpokladu, že takéto zverejnenie neumožňuje spoznať totožnosť osoby, ktorá ich poskytla.

Pri zverejnení takýchto všeobecných informácií sa zohľadní oprávnený záujem dotknutých strán na tom, aby ich dôverné informácie neboli zverejnené.

5. Zamestnanci členských štátov sú povinní zachovávať služobné tajomstvo vo vzťahu k všetkým dôverným informáciám, ku ktorým sa dostali počas výkonu služobných povinností v súvislosti s týmto nariadením.
6. Komisia na podporu priamej spolupráce a výmeny informácií so zamestnancami členských štátov zabezpečí bezpečný zašifrovaný systém.

Článok 16

Pravidlá pôvodu a štátnej príslušnosti

1. Na účely tohto nariadenia pôvod tovaru alebo služby alebo štátna príslušnosť poskytovateľa služby, investície, či nositeľa práva duševného vlastníctva sa určuje v súlade s prílohou II.
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 17 s cieľom zmeniť body 2 a 3 prílohy II na zohľadnenie príslušného vývoja medzinárodných nástrojov a skúsenosti s uplatňovaním tohto nariadenia alebo iných aktov Únie.

Článok 17

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 16 ods. 2 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred skončením každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 16 ods. 2 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi podľa zásad stanovených v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 16 ods. 2 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament ani Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 18

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak výbor nevydá stanovisko, Komisia návrh vykonávacieho aktu neprijme a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s jeho článkom 5.

Článok 19

Podávanie správ a preskúmanie

1. Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie (EÚ) č. 182/2011, Komisia pravidelne a včas informuje Európsky parlament a Radu o relevantných trendoch v uplatňovaní tohto nariadenia počas preskúmavania opatrení tretích krajín vrátane jeho začiatku, spolupráce s treťou krajinou a medzinárodnej spolupráce a počas obdobia platnosti opatrení reakcie Únie.

Európsky parlament alebo Rada môžu vzhľadom na získané informácie v náležitých prípadoch vyzvať Komisiu na výmenu názorov.

Európsky parlament môže vyjadriť svoje názory akýmkoľvek vhodným spôsobom.

2. Komisia vyhodnotí opatrenia reakcie Únie prijaté podľa článku 8 do šiestich mesiacov po ich ukončení s prihliadnutím na informácie od zainteresovaných strán, informácie poskytnuté Európskym parlamentom a Radou a všetky ďalšie relevantné informácie a predloží hodnotiacu správu Európskemu parlamentu a Rade.

V hodnotiacej správe sa preskúma účinnosť a fungovanie opatrení reakcie Únie a v náležitých prípadoch sa z nej vyvodlia závery na účely opatrení reakcie Únie v budúcnosti, ako aj pre preskúmanie tohto nariadenia podľa odseku 3.

3. Najneskôr tri roky po prijatí prvého vykonávacieho aktu podľa článku 5 alebo do ... [päť rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] podľa toho, čo nastane skôr, a potom každých päť rokov, Komisia preskúma toto nariadenie a jeho vykonávanie a podá správu Európskemu parlamentu a Rade. Na účely tohto preskúmania Komisia osobitne zväží všetky otázky, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti so vzťahom tohto nariadenia k iným existujúcim nástrojom Únie.

Článok 20

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu

Za Európsky parlament
predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka

PRÍLOHA I

Opatrenia reakcie Únie podľa článku 8

1. Uloženie nových alebo vyšších ciel vrátane opätovného zavedenia ciel na úrovni doložky najvyšších výhod alebo uloženia ciel nad úrovňou doložky najvyšších výhod, alebo zavedenie akéhokoľvek dodatočného poplatku pri dovoze alebo vývoze tovarov, čo môže v prípade potreby znamenať neplnenie príslušných medzinárodných záväzkov v súvislosti s colnými koncesiami.
2. Zavedenie alebo sprísnenie obmedzení dovozu alebo vývozu tovaru, v náležitých prípadoch aj tovaru kontrolovaného na účely vývozu, bez ohľadu na to, či sú tieto obmedzenia účinné prostredníctvom kvót, dovozných alebo vývozných licencií či iných opatrení, alebo zavedenie alebo zvýšenie obmedzení platieb za tovar, čo môže v prípade potreby znamenať neplnenie príslušných medzinárodných záväzkov.
3. Zavedenie obmedzení na obchod s tovarom prostredníctvom opatrení vzťahujúcich sa na tovar v tranzite alebo vnútorných opatrení vzťahujúcich sa na tovar, čo môže v prípade potreby znamenať neplnenie príslušných medzinárodných záväzkov.

4. Nasledujúce opatrenia, ktoré môžu v prípade potreby znamenať neplnenie príslušných medzinárodných záväzkov týkajúcich sa práva účasti na postupoch obstarávania v oblasti verejného obstarávania:
- a) vylúčenie tovarov, služieb alebo dodávateľov tovarov alebo služieb z dotknutej tretej krajiny z verejného obstarávania alebo vylúčenie ponúk z verejného obstarávania, u ktorých viac ako 50 % tovarov alebo služieb pochádza z dotknutej tretej krajiny, pokiaľ vzhľadom na výnimočné okolnosti prípadu nie je potrebné nižšie percento, a za predpokladu, že na zostávajúce percento tovarov alebo služieb sa nevzťahujú záväzky Únie podľa Dohody o vládnom obstarávaní (GPA) uzavretej v rámci Svetovej obchodnej organizácie alebo inej dohody o verejnom obstarávaní uzavretej medzi Úniou a treťou krajinou inou, než je dotknutá tretia krajina; alebo
 - b) zavedenie úpravy bodového hodnotenia¹ pri hodnotení ponúk tovarov alebo služieb z dotknutej tretej krajiny alebo ponúk dodávateľov tovarov či poskytovateľov služieb z dotknutej tretej krajiny.

¹ Úprava bodového hodnotenia je povinnosťou verejných obstarávateľov alebo obstarávateľov uskutočňujúcich postupy verejného obstarávania – okrem určitých výnimiek – relatívne znížiť bodové hodnotenie ponuky o určitú percentuálnu hodnotu na základe jej hodnotenia podľa kritérií na vyhodnotenie ponúk vymedzených v príslušných súťažných podkladoch. V prípadoch, keď je jediným kritériom na vyhodnotenie ponúk cena alebo náklady, úprava bodového hodnotenia na účel hodnotenia ponúk je relatívne zvýšenie ceny ponúknukej uchádzačom o určitú percentuálnu hodnotu.

5. Uloženie opatrení, ktoré zasiahnu obchod so službami, čo môže v prípade potreby znamenať neplnenie príslušných medzinárodných záväzkov týkajúcich sa obchodu so službami.
6. Uloženie opatrení, ktoré zasiahnu prístup priamych zahraničných investícií do Únie, čo môže v prípade potreby znamenať neplnenie príslušných medzinárodných záväzkov.
7. Uloženie obmedzení pre ochranu práv duševného vlastníctva alebo ich komerčného využívania vo vzťahu k nositeľom práv, ktorí sú štátnymi príslušníkmi dotknutej tretej krajiny, čo môže v prípade potreby znamenať neplnenie príslušných medzinárodných záväzkov, pokiaľ ide o obchodné aspekty práv duševného vlastníctva.
8. Uloženie obmedzení pre bankovníctvo, poisťovníctvo, prístup na kapitálové trhy Únie a iné činnosti finančných služieb, čo môže v prípade potreby znamenať neplnenie príslušných medzinárodných záväzkov, pokiaľ ide o finančné služby.
9. Zavedenie alebo zvýšenie obmedzení možnosti uvádzať na trh Únie tovar, na ktorý sa vzťahujú právne akty Únie o chemických látkach, čo môže v prípade potreby znamenať neplnenie príslušných medzinárodných záväzkov.
10. Zavedenie alebo zvýšenie obmedzení možnosti uvádzať na trh Únie tovar, na ktorý sa vzťahujú obmedzenia na účely vývozu podľa sanitárnych a fytosanitárnych právnych aktov Únie, čo môže v prípade potreby znamenať neplnenie príslušných medzinárodných záväzkov.

PRÍLOHA II

Pravidlá pôvodu a štátnej príslušnosti

1. Pôvod tovaru sa určuje v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013¹.
2. Pôvod služby vrátane služby poskytovanej v oblasti verejného obstarávania sa určuje na základe štátnej príslušnosti fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá ju poskytuje.

Za štátnu príslušnosť poskytovateľa služby sa považuje:

- a) v prípade fyzickej osoby krajina, ktorej je táto osoba štátnym príslušníkom alebo v ktorej má právo na trvalý pobyt;
- b) v prípade právnickej osoby ktorákoľvek z týchto možností:
 - i) ak sa služba poskytuje inak než prostredníctvom obchodnej prítomnosti v rámci Únie, krajina, v ktorej je právnická osoba zriadená alebo inak usporiadaná podľa právnych predpisov uvedenej krajiny a na ktorej území daná právnická osoba vykonáva podstatnú podnikateľskú činnosť;

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

- ii) ak sa služba poskytuje prostredníctvom obchodnej prítomnosti v rámci Únie:
 - a) ak právnická osoba vykonáva na území členského štátu, v ktorom má sídlo, podstatnú podnikateľskú činnosť tak, že má priamu a skutočnú väzbu na hospodárstvo daného členského štátu členský štát jej sídla, alebo ak sa na túto osobu vzťahujú opatrenia reakcie Únie, štátna príslušnosť alebo miesto trvalého pobytu fyzickej osoby alebo štátna príslušnosť alebo miesto sídla právnickej osoby, alebo osôb, ktoré vlastnia alebo kontrolujú právnickú osobu v Únii;
 - b) ak právnická osoba poskytujúca službu nevykonáva podstatnú podnikateľskú činnosť tak, že má priamu a skutočnú väzbu na hospodárstvo členského štátu, v ktorom má sídlo, pôvod fyzických alebo právnických osôb, ktoré ju vlastnia alebo kontrolujú.

Právnická osoba sa považuje za „vlastnenú“ osobami z určitej krajiny, ak v nej osoby z uvedenej krajiny skutočne vlastnia viac než 50 % podiel na vlastnom imaní, a za „kontrolovanú“ osobami z určitej krajiny, ak takéto osoby majú právomoc menovať väčšinu jej riaditeľov alebo inak zo zákona riadiť jej činnosť.

3. Štátna príslušnosť investície je:

- a) ak sa investícia podieľa na území členského štátu, v ktorom sa realizuje, na podstatnej podnikateľskej činnosti tak, že má priamu a skutočnú väzbu na hospodárstvo daného členského štátu, štátna príslušnosť členského štátu, v ktorom sa realizuje, alebo ak sa opatrenia reakcie Únie vzťahujú na fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá túto investíciu v Únii vlastní alebo kontroluje, štátna príslušnosť alebo miesto trvalého pobytu tejto fyzickej osoby alebo štátna príslušnosť alebo sídlo tejto právnickej osoby;
- b) ak sa investícia nepodieľa na podstatnej podnikateľskej činnosti tak, že má priamu a skutočnú väzbu na hospodárstvo členského štátu, v ktorom sa realizuje, štátna príslušnosť fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá ju vlastní alebo kontroluje.

Investícia sa považuje za „vlastnenú“ osobami z určitej krajiny, ak v nej osoby z uvedenej krajiny skutočne vlastnia viac než 50 % podielu na vlastnom imaní, a za „kontrolovanú“ osobami z určitej krajiny, ak takéto osoby majú právomoc menovať väčšinu jej riaditeľov alebo inak zo zákona riadiť jej činnosť.

4. Pokiaľ ide o obchodné aspekty práv duševného vlastníctva, pojem „štátni príslušníci“ sa chápe v rovnakom zmysle, ako sa používa v článku 1 ods. 3 Dohody WTO o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPS) a jej budúcich zmien.

K tomuto nariadeniu boli urobené dve vyhlásenia, ktoré možno nájsť v Ú. v. EÚ C ... a na týchto odkazoch ELI: [Ú. v.: vložte prosím odkazy na uverejnenie a odkazy ELI k týmto vyhláseniam]